

Asia: HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Viite: 25.9.2024/Asiantuntijalausunto, valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto

Suomen UNICEFin lausunto, 1.10.2024

Yleistä

Suomen UNICEF kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025 liittyen kansainväliseen kehitysyhteistyöhön.

YK:n lastenjärjestö UNICEF on yksi Suomen pääasiallisista YK-kumppaneista kansainvälisessä kehitysyhteistyössä. Suomi rahoittaa UNICEFin työtä mm. tyttöjen oikeuksiin, koulutukseen sekä innovaatioihin liittyen. Suomen ja UNICEFin yhteistyö on tiivistynyt entisestään Suomen tukiessa Helsingissä sijaitsevia UNICEFin kahta globaalia innovaatiokeskusta, jotka ratkovat globaalin oppimisen kriisin ja kehitysrahoituksen haasteita maailman lasten parhaaksi.

Monenkeskinen yhteistyö: YK järjestöjen yleistuki

Suomen uudessa Ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa todetaan, että *Suomi pitää taloudellisen tukensa YK-järjestöille tasolla, joka osoittaa Suomen poliittisen sitoutumisen monenkeskiseen järjestelmään. Ennakoitava yleisrahoitus auttaa YK-järjestöjä mandaattinsa tehokkaassa toteuttamisessa ja tuo Suomelle painoarvoa.*

Monenkeskisen yhteistyön momentilta osoitettava yleistuki on **YK-järjestöjen tärkein rahoitusmuoto**, sillä se mahdollistaa **rahoituksen nopean, joustavan ja tehokkaan suuntaamisen sinne, missä sitä eniten tarvitaan**, sekä vähentää hallinnointikuluja.

Suomen rahoitus UNICEFille on viime vuosina yhä enemmän painottunut tiettyyn maahan tai teemaan korvamerkittyyn rahoitukseen. Suomen yleisrahoituksen taso UNICEFille on pysynyt alhaisella tasolla sen jälkeen, kun yleistukea leikattiin 75 % vuonna 2015, ja jäänyt viime vuosina jälkeen Suomen yleistuesta muille pääasiallisille YK-kumppaneille. **Yleistuen osuus Suomen rahoituksessa UNICEFille tulee vastata muiden Suomen pääasiallisten YK:n kumppanijärjestöjen yleisrahoituksen tasoa.**

Lisäksi rahoituksen ennakoitavuutta olisi tärkeä parantaa. YK-järjestöjen yleistuen rahoituspäätökset – ainakin UNICEFin osalta – saadaan Suomelta pääsääntöisesti vain vuodeksi kerrallaan ja usein vasta loppuvuodesta. Monenkeskisen kehitysyhteistyön osalta olisi myös tärkeää, että talousarvioesitykseen sisällytettäisiin järjestökohtaiset yleisrahoituksen rahoitusosuudet.

Ukrainan sodan ei tule viedä huomiota maailman muilta kriiseiltä

On tärkeää, että Suomi osoittaa vankkumatonta tukea Ukrainalle, ja Ukraina on Suomen tärkein kehitysyhteistyön kohde tällä hallituskaudella.

On kuitenkin tärkeä muistaa, että maailmassa on menossa useita muitakin vakavia kriisejä ja konflikteja mm. Palestiinalaisalueilla, Libanonissa, Sudanissa ja Afganistanissa. Maailmassa on ennätysmäärä ihmisiä, jotka tarvitsevat humanitaarista apua. Maailman lapsista joka viides asuu konfliktialueella tai on paennut konfliktia.

Hallituksen on tärkeä varmistaa, että se kohdistaa riittävästi humanitaarista apua maailman eri kriisialueille, erityisesti kohdistuen kaikkein haavoittuvimpiin ryhmiin, mukaan lukien lapsiin, jotka ovat konflikteissa suurimpia kärsijöitä.

Allekirjoitukset

Milla Aaltonen
Julkishallintotyön johtaja

Maija Liakka
Erityisasiantuntija,
Kehityspolitiikka ja
Humanitaarinen apu

Suomen UNICEF ry
Lautatarhankatu 6
00580 Helsinki
Finland